

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2024-05-13
Besvaras senast
2024-05-22 kl. 12.00

Till utrikesminister Tobias Billström (M)

2023/24:896 S-regeringens hantering av uppgifter

Evakueringen av den svenska ambassaden i Kabul innan talibanerna återtog kontrollen över landet var närmast att beskriva som kaosartad. Vi var många som undrade vad den dåvarande socialdemokratiska regeringen tänkte när den trots de uppenbara riskerna låg många steg efter andra västerländska ambassader.

När den utsända personalen hade evakuerats hade talibanerna redan kontroll över större delen av landet samt hela den afghanska huvudstaden Kabul. I frustration skrev undertecknad bland annat en skriftlig fråga (2020/21:3473) till Sveriges dåvarande utrikesminister Ann Linde (S) där jag undrade hur arbetet med att evakuera den lokalanställda personalen gick. Svaret på frågan tydliggjorde S-regeringens uppenbara naivitet, och det hävdades felaktigt att varken Sverige eller något annat land kunde förutse den extremt snabba händelseutvecklingen.

Det stämde naturligtvis inte, utan problemet tycktes ligga i S-regeringens ointresse. S-regeringen hade under sommaren 2021 inte några planer på att evakuera lokalt anställda afghaner – trots att minst två anställda hade fått dödshot och två hade flytt landet efter uppsägning. Sveriges ambassadör i Afghanistan, Torkel Stiernlöf, rapporterade bland annat: ”Sammantaget konstaterar vi att Sverige riskerar att uppfattas som mindre lojalt mot sin lokala personal än våra likasinnade” efter att andra länder hade påbörjat planeringen av evakueringen också för lokalanställda.

Den 15 augusti samma år tog talibanerna över makten, och i dag vet vi att S-regeringens inkompetens eller naivitet innebar fara för liv och hälsa för enskilda medarbetare hos svenska myndigheter som resultat.

I en ny bok framkommer det fler allvarliga uppgifter. Journalisten Thord Eriksson berättar här hur Utrikesdepartementet under S-ministern Ann Linde mörkade hur illa evakueringen sköttes då man omsorgsfullt hade strukit alla desperata varningar om att Sverige låg efter i planeringen ur ambassadörens rapporter innan de lämnades ut.

Mörkandet tycks främst ha handlat om att rädda ansvariga för hanteringen ifrån det mediala trycket, snarare än att faktiskt skydda känsliga uppgifter. Detta tydliggjordes bland annat då också den svenske Afghanistanambassadörens

bedömning av hur Sveriges anseende hade skadats belades med sekretess, trots att det alltså inte ens berörde någon enskild person.

Utrikesminister Tobias Billström önskas mot bakgrund av detta svara på följande fråga:

Avser ministern att vidta några åtgärder mot bakgrund av vad som framkommit om UD:s hantering av uppgifter om evakueringen, och hur avser ministern att säkerställa att det inte sker igen?

.....

Markus Wiechel (SD)

Överlämnas enligt uppdrag

Rebecca Heinemann